

Česlav Miloš (1911)

KOVAČNICA

Dopao mi se meh, pokrenut špagom.
Možda rukom, možda nožnim pedalom, ne sećam se.
Ali to duvanje, raspaljivanje ognja!
I komad gvožđa u vatri, pridržavan kleštima,
Crven, već mekan, spreman za nakovanj,
Tučen čekićem, savijen u potkovicu,
Bačen u kofu s vodom, siktanje i para.
I konji privezani, koje će potkovati,
Tresu grivama, a u travi nad rekom
Raonici, plugovi, drlače čekaju na popravke.

Na ulazu, pod golim petama oseća se gumno.
Tu kulja vrelina, a iza mene oblaci.
I gledam, gledam. Za to sam bio pozvan:

Da pohvalim stvari, zato što postoje.

ČIČAK, KOPRIVA

[...], „le chardon et le haute
Ortie et l'ennemie d'enfance belladonne“
O. Milosz

Čičak, kopriva, lopuh, belladonna,
Imaju budućnost. Njihove su pustoši
I zardale staze, nebo, tišina.

Šta će biti sa ljudskim pokolenjima posle mene
Kada umesto jezičkog žagora nastupi tišina?

Iskuljivao sam se veštinom slaganja reči,
Sad valja biti pripravan na zemlju bez gramatike.

Sa čičkom, koprivom, lopuhom, belladonnom,
Nad kojima je vetrić, senovit oblak, tišina.

DANTE

Nemati tako ništa. Ni zemlje, ni provalije.
Pratiti samo cikluse godišnjih doba.
Ljudi po zvezdama
Idu i razvejavaju se
U prah nalik zvezdanom. Molekularne mašine
Rade bezgrešno, automatski.
Lilium columbianum otvara svoje tigrasto-prugaste cvetove,
Koji odmah grče se u lepljivu masu.
Drveće raste uspravno, pravo u vazduhu.

Alighieri, alhemičaru, tako je daleko
Od tvoga poretka, taj poredak besmisleni,
Kosmos, kojem se divim i u kojem nestajem,
Ne saznavši ništa o duši besmrtnoj,
Zagledan u puste ekrane.

Šarene čizmice, vrpce, prstenje
I dalje prodaju na mostu nad Arnom.
Biram poklon za Teodoru,
Elviru, Juliju, bilo koje ime
One s kojom spavam i igram šah.
U kupatilu, prisedajući na ivicu kade,
Gledam je, telesnu u zelenkastoj vodi.
Ne samo njoj, već svima nama oduzet je stid,
Pa prebivamo nesvesni svoje nagosti.
Pojmovi, reči, osećanja napuštaju nas,
Kao da nešto drugo već slute.
Sve teže je uskladiti ljubavne canzone,
Svadbene pesme, svečanu muziku.
I samo, kao za tebe, jedno je istinito:
La concreata e perpetua sete,
Nama prirođene i stalne žeđi
Del deiformo regno – bogunalik zoni,
Oblasti ili kraljevstvu. Jer tamo je moj dom.
Ništa o tome ne savetujem. Molim se za svetlo,
U unutrašnjosti večnog bisera, *eterna margarita*.

U NEIZBEŽNOM DOBU

Hteli smo da ispovedimo grehe, ali ne bilo kome.
Oblaci ih ne bi primili, ni vетар
Koji pohodi sva mora redom.
Nismo uspeli da zainteresujemo životinje.
Psi su, zavedeni, čekali na naredbu.
Mačak, kao i uvek nemoralan, zadremao je.
Osoba, činilo nam se, bliska,
Nije bila sklona da sluša o tom što se davno desilo.
Razgovor sa drugima, uz votku ili kafu,
Nije imalo smisla nastavljati, posle prvih signala dosade
Bilo bi ponižavajuće da plaćamo po času
Čoveka sa diplomom, samo za to da sluša.
Crkve. Možda crkve. Ali šta tamo izneti?
Da smo se izdavali za lepe i plemenite osobe,
A kasnije na tom mestu gnušna krastača
Poluotvara debele očne kapke
I već je poznato: "To sam ja".

JOŠ JEDNA PROTIVREČNOST

Da li sam izvršio ono što sam imao da izvršim na zemlji?
Bio sam gost u domu ispod oblaka,
Gde teku reke i obnavlja se žito.
Šta od toga što je pozvan, ako je nedovoljno priseban?
Sledeći put mnogo ranije potražio bih mudrost.
Ne pretvarajući se da mogu biti takav kao drugi.
Iz toga proističe samo зло i patnja.

Odričući se, izabrao bih sudbinu poslušnosti.
Ukrotio bih vuče oči i proždrljivo grlo.
Stanovnik nekakvog visećeg manastira,
S pogledom na sijajuće u dolini gradove,
Ili na potok, grede i stare kedrove,
Posvećujući se samo jednom zadatku.

Koji ipak tada ne može da bude izvršen.

KAKO JE BILO U RAJU

Prema Jakubu Bemu i Mickijeviću Adam je bio kao Adam Kadman iz Kabale, pretkosmički čovek u utrobi Božanstva.

Pojavio se među stvorenjima prirode, ali je bio andeoski, obdaren nevidljivim telom.

Bio je iskušavan od sila Prirode, koje su ga (kao što je Mickijević zapovedio Armandu Leviju) pozvale: "Evo, ovde smo, očiglednost, oblici, stvari, od kojih se samo zahteva potčinjenost tebi, da te služimo. Vidiš nas, doličes nas, možeš nama upravljati pogledom, jednim migom. Da li si video nekad biće uzvišenije od sebe, boga, koje bi imalo tu mogućnost vladavine stihijom, samo pogledom, migom?"

Veruj nam, ti si istinski Bog za Nas, ti si istinski gospodar stvorenja. Ujedini se sa nama, postanimo jednim telom, tom istom prirodom, spojimo se."

Adam je podlegao iskušenju, i tada je Bog poslao na njega dubok san.

Kad se probudio, pred njim je stajala Eva.